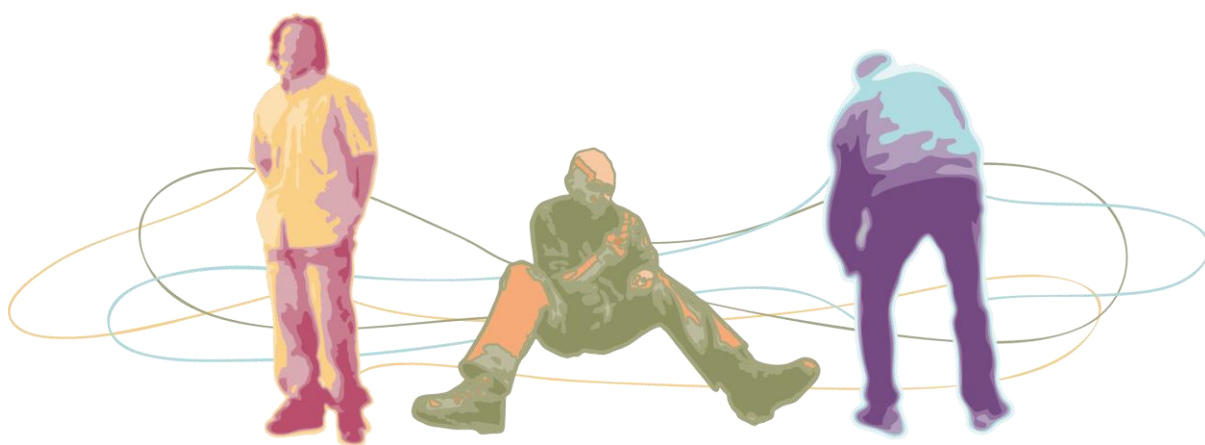

Jaarverslag 2013
Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU)

- 2013 -

COLOFON

REDACTIE

Veiligheidshuis Regio Utrecht

Veiligheidshuis Regio Utrecht

T: 030 286 163

E: vhru@utrecht.nl

Postadres: Postbus 16200, 3500 CE Utrecht

Bezoekadres: Vinkenburgerstraat 26

Bezoekersadres Utrecht: Vinkenburgerstraat 26, 3512 AW Utrecht

Bezoekersadres Amersfoort: Stationsplein 20, 3818 LE Amersfoort

DATUM

Juli 2014

VORMGEVING

Veiligheidshuis Regio Utrecht

VASTGESTELD

Vastgesteld op 16 juli 2014 door de Stuurgroep Veiligheidshuis Regio Utrecht

Voorwoord

Het jaar 2013 is het eerste jaar van het **Veiligheidshuis Regio Utrecht** nieuwe stijl.

Vanaf januari 2013 zijn de tot dan toe relatief autonome locaties '*Veiligheidshuis Amersfoort*' en '*Veiligheidshuis Utrecht*' samengevoegd tot één Veiligheidshuis; het Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU).

Bovendien is het beheer vanaf dat moment overgedragen van het Openbaar Ministerie (dat jarenlang het beheer voerde over beide Veiligheidshuizen) naar de gemeente Utrecht als zetelgemeente van de Veiligheidsregio Utrecht. In 2012 is hard gewerkt om die 'transitie' vorm te geven, in 2013 krijgt de transitie daadwerkelijk haar beslag. Het VHRU werkt voor alle 26 gemeenten in de regio Utrecht, heeft een hoofdlocatie in Utrecht en een vergaderlocatie in Amersfoort en werkt met dezelfde samenwerkingspartners als voorheen; gemeenten en gemeentelijke organisaties, het Openbaar Ministerie, de politie, de drie Reclasseringsorganisaties, Bureau Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming, Dienst Justitiële Inrichtingen, verslavingszorg en psychiatrie.

Al die partijen weten direct vanaf januari 2013 de weg naar de nieuwe locaties te vinden; de vijfde verdieping van de Neudeflat in het centrum van Utrecht en de vijfde verdieping van het gebouw van de Waag aan het stationsplein in Amersfoort. Op 21 maart 2013 vindt de officiële en feestelijke opening van het Veiligheidshuis Regio Utrecht nieuwe stijl plaats.

De centrale ligging van de hoofdlocatie in het centrum van Utrecht blijkt gaandeweg het jaar ook in trek bij vele landelijke overlegsgremia op het terrein van de veiligheid en Veiligheidshuizen. Zo is het VHRU al snel een centrale ontmoetings- en vergaderplek voor veel relevante samenwerkingsoverleggen geworden.

Bij het transitietraject is met de samenwerkingspartners afgesproken in het jaar 2013 nog met de tot dan toe overeengekomen doelgroepen aanpak te werken. Zo waren de aanpak van het Veiligheidshuis en de daarvoor ingerichte casuoverleggen in 2013 gericht op (1) de zeer actieve veelplegers, (2) de kopstukken van overlastgevende en criminele jeugdgroepen in de regio, (3) risicjongeren met delictgedrag en (4) plegers van huiselijk geweld.

Naast deze vaste doelgroepen is in 2013 ook extra geïnvesteerd in de aanpak van hardnekkige lokale veiligheidsproblematiek die niet specifiek binnen één van deze doelgroepen past, om daarmee beter te kunnen aansluiten bij gemeentelijke problemen op het gebied van veiligheid. Deze aanpak, die onder de noemer '*veldtafels*' is geïntroduceerd, sorteert voor op de beoogde ontwikkeling naar een persoonsgebonden aanpak met een lokale inzet op de risicogroepen en een opschaling van de meer complexe casuïstiek naar een 'Top X' per gemeente die kan worden belegd in het Veiligheidshuis Regio Utrecht. In 2014 moet deze Top X aanpak langzaam maar zeker in de plaats komen van de bestaande doelgroepen aanpak.

Naar een veiliger Regio Utrecht

Uit de gegevens die jaarlijks worden geleverd door het Bureau Regionale Veiligheidsstrategie weten we inmiddels dat de Regio Utrecht al jaren veiliger wordt. Na een forse afname van het aantal geregistreerde misdrijven in de

afgelopen jaren geldt voor de regio Midden Nederland in 2013 een geringe afname van het aantal geregistreerde misdrijven met -1%. Tegenover een daling in de politiedistricten Utrecht Oost (-4%) en Utrecht West (-3%) staat een lichte stijging van het aantal geregistreerde misdrijven in Utrecht stad (+2%). De lichte stijging in Utrecht stad komt vooral door het toegenomen aantal fietsendiefstallen en zakkenrollen. Het aantal woninginbraken (-9%) en het aantal geweldsdelicten (-9%) neemt in Utrecht stad wel duidelijk af ten opzichte van 2012.

Werken aan een veiliger omgeving kan alleen met inzet van alle betrokken partijen samen en is nooit aan één partij toe te schrijven. Juist in het bevorderen van de samenhang en samenwerking vervult het VHRU een belangrijke spilfunctie, zeker waar het gaat om de aanpak van de meer complexe casuïstiek. Op die manier levert het VHRU een bijdrage aan de reductie van criminaliteit en overlast in de regio Utrecht.

In dit jaarverslag wordt toegelicht op welke wijze het VHRU aan deze reductie een bijdrage heeft geleverd. Achtereenvolgens wordt ingegaan (1) op de kopstukkenaanpak, (2) de aanpak zeer actieve veelplegers, (3) de aanpak huiselijk geweld, (4) de aanpak risicojeugd en (5) de 'veldtafels'. Tenslotte wordt de samenwerking met ZSM kort belicht (6) en blikken we vooruit naar 2014 (7). De recidivegegevens, of beter gezegd, de herhaalde politieregistraties worden per doelgroep/ thema toegelicht.

Karel van Duijvenbooden
Manager Veiligheidshuis Regio Utrecht

1. KOPSTUKKEN-AANPAK

Achtergrond 'kopstukkenaanpak'

In het najaar van 2011 werd regio-breed een verbetertraject voor de aanpak van Jeugdgroepen in de regio Utrecht ingezet. De opzet van het verbetertraject was onder meer een effectiever en efficiënter inzet van mensen en middelen. Belangrijk speerpunt was het aanbrengen van meer focus. In samenspraak met gemeenten, die de regie op de aanpak van hun jeugdgroepen voeren, werd gekozen voor een gerichte en intensieve aanpak van een beperkt aantal groepsleden in het Veiligheidshuis; de negatieve 'kopstukken' van alle *overlast-gevende* en *criminele* jeugdgroepen in de regio.

De 'kopstukkenaanpak' ging onder regie van het Veiligheidshuis in het voorjaar van 2012 van start. Nieuw was de selectie van de negatieve kopstukken door wijkagenten en jongerenwerk. De kopstukken worden in het Veiligheidshuis besproken in het *justitieel casusoverleg kopstukken* (het JCK). In dit JCK zijn naast OM, Reclassering, Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg ook de betrokken wijkagent en het jongerenwerk aanwezig. Het Openbaar Ministerie zette speciaal voor deze aanpak vrijgestelde Officieren van Justitie en parketsecretarissen in en de Rechtbank sloot aan met een specifieke 'kopstukkenzitting'. Deze brede inzet werd door alle betrokken partijen als succesvol ervaren en als zodanig in 2013 voortgezet. Met de aandacht voor de aanpak van criminele jeugdgroepen in de landelijke politiek werd de 'kopstukkenaanpak' in de regio Utrecht ook landelijk als voorbeeld gesteld.

Casus kopstuk 'A'

'A' is 17 jaar en lid van een overlastgevende jeugdgroep. De wijkagent heeft samen met het jongerenwerk in de wijk 'A' aangemerkt als één van de negatieve kopstukken van de groep; hij zet anderen aan tot ernstig overlastgevend en crimineel gedrag, intimideert mede groepsleden en bewoners van de wijk. Het aantal justitiecontacten is weliswaar beperkt, maar zijn negatieve invloed in de groep en in de wijk is groot. Aanbod vanuit de hulpverlening heeft hij stelselmatig afgeslagen en ook het jongerenwerk krijgt bij hem geen ingang.

'A' wordt geagendeerd in het justitieel casusoverleg kopstukken (JCK) in het Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU). Elke betrokken partij brengt daar de informatie die bij hen bekend is in. Op basis daarvan wordt een integraal persoonsbeeld van 'A' opgemaakt. Wat is zijn opleidingsverleden, waren er leerplichtcontacten, hoe ziet het gezin van herkomst er uit, welke hulpverleningscontacten zijn er nog wel geweest, hoe ziet zijn justitiële documentatie eruit, wat zijn de negatieve gedragskenmerken in de wijk en wat zijn mogelijke positieve aanknopingspunten. De inbreng van de direct betrokken wijkagent en het jongerenwerk is hierbij cruciaal. Vrijwillige hulpverlening wijst 'A' stelselmatig af. Afgesproken wordt om te proberen in een justitieel kader contact met 'A' te krijgen. De politie maakt een 'sfeerverbaal' op waarin alle incidenten en meldingen met betrekking tot 'A' zorgvuldig worden gedocumenteerd. Het sfeerverbaal wordt ingezonden naar de vaste betrokken Officier van Justitie (OvJ). De wijkagenten zijn na het overleg extra alert op het gedrag van 'A' en na twee weken wordt hij aangehouden op verdenking van een winkeldiefstal. Direct wordt contact gezocht met de vaste OvJ. Waar gezien 'A's' geringe justitiële documentatie een dergelijk strafbaar feit niet altijd tot preventieve hechtenis leidt, wordt daar nu wel op aangestuurd.

Er is contact tussen politie en OvJ over enkele details bij het opmaken van het Proces Verbaal en bij de stukken voor de Rechter Commissaris wordt ook het eerder opgemaakt 'sfeerverbaal' toegevoegd. Hieruit blijkt dat de winkeldiefstal geen op zichzelf staand incident is, maar valt binnen een patroon van vele incidenten en meldingen van overlast. De Rechtbank besluit 'A' binnen twee weken op een speciaal daarvoor ingerichte 'kopstukkenzitting' te plaatsen. De jeugdreclassering van Bureau Jeugdzorg (BJZ) heeft 'A' voor deze zitting bezocht en komt ter zitting met een uitgewerkt plan waarin naast een hulpaanbod ook veel controle-elementen zitten. Tijdens de zitting benadrukt de OvJ – die 'A' mede dankzij het geschetste integrale beeld in het justitieel casusoverleg kopstukken in het Veiligheidshuis, beter kent – dat de winkeldiefstal een onderdeel is van een veel breder negatief gedragspatroon. De rechter die speciaal deze kopstukkenzitting voorziet, gaat specifiek in op dit patroon en wijst 'A' nadrukkelijk op de consequenties van zijn gedragspatroon. Op basis van het voorliggende plan wordt 'A' geschorst uit voorlopige hechtenis onder een aantal specifieke voorwaarden zoals voorgesteld door BJZ; terug naar school (eerder besproken met de opleiding waar 'A' onregelmatig kwam), huisarrest in de avonden (besproken met de ouders van 'A') voor de eerste periode, en deelnemen aan een gedragstraining. De jeugdreclasserder onderhoudt na vrijlating intensief contact met 'A' en zijn ouders. 'A' wordt voorlopig elke twee maanden besproken in het JCK onder regie van het Veiligheidshuis. De voorzitter van het JCK (procesmanager van het VHRU) bewaakt daar de voortgang en spreekt de verschillende partijen aan op hun te leveren aandeel in het geheel van de aanpak. In de overlastgevendende groep waarvan 'A' een negatieve leidersfiguur was is inmiddels duidelijk dat hun 'kopstuk' stevig wordt aangepakt en niet zomaar wekomt met zijn negatieve gedrag. Daarmee is met de aanpak van 'A' ook voor de overige groepsleden een duidelijk voorbeeld gesteld.

Rol van het VHRU bij de kopstukkenaanpak

Binnen het Veiligheidshuis is niet alleen in 2012 de kopstukkenaanpak als idee ontwikkeld, ook in de uitvoering ervan in 2012 en 2013 speelt het VHRU een belangrijke rol. Het VHRU verzamelt en registreert jaarlijks de gegevens van de kopstukken (namen, aantallen, aard van de groep) en de namen van alle betrokken contactpersonen. Het VHRU organiseert, agendeert de kopstukken voor de JCK's van Utrecht stad, Utrecht Oost en Utrecht West, nodigt de betrokken partijen uit en levert de voorzitter van het casusoverleg. De voorzitter leidt niet alleen het overleg maar bewaakt ook dat elke partij voldoende inbreng heeft en zorgt ook tijdens het overleg voor heldere afspraken over de aanpak van het besproken kopstuk. Daarnaast bewaakt de voorzitter zoveel mogelijk ook de voortgang van die afspraken door te monitoren of elke partij ook datgene doet wat is afgesproken.

Aantallen en resultaten

In **2013** is **396** keer een 'kopstuk-casus' uit de regio Utrecht besproken in het JCK; dit betrof **162** unieke personen. Dit betekent dat elk kopstuk gemiddeld 2,5 keer is besproken. De opzet van de aanpak kopstukken is sterk gerelateerd aan de gemeentelijke inzet op de aanpak jeugdgroepen. Met de werkwijze wordt naast de individuele aanpak van het kopstuk zelf ook een vermindering van de negatieve invloed op de groep beoogd, waardoor de rest van de groepsleden ook vatbaarder kan worden voor meer positieve interventies binnen het gemeentelijk aanbod. Dit heeft als doel het aantal overlastgevendende en criminele jeugdgroepen

te verminderen en zo de jeugdoverlast van deze groepen in de wijken te reduceren.

Jaarlijks wordt (rond juni) in elke gemeente in de regio Utrecht het aantal hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen in kaart gebracht. Dit gebeurt met een vaste methodiek; de 'Beke-Ferwerda methodiek' of shortlistmethodiek. Omdat de 'kopstukkenaanpak' zich specifiek richt op de kopstukken van de overlastgevende en criminele jeugdgroepen (de twee 'zwaarste categorieën') en dus gericht is op een aanpak van de criminele en overlastgevende jeugdgroepen, wordt in dit jaarverslag alleen het verloop van het *deze* jeugdgroepen in de **regio Utrecht** belicht:

Aard/Jaar	2010	2011	2012	2013
Overlastgevend	42	22	24	13
Crimineel	20	16	19	8
Totaal	62	38	43	21

Wat opvalt is dat het aantal criminele en overlastgevende jeugdgroepen in de regio Utrecht van 2012, - het jaar waarin de kopstukkenaanpak is gestart - naar 2013, meer dan gehalveerd is: een **afname van 46%** van het aantal overlastgevende jeugdgroepen en een **afname van 58%** van het aantal criminele jeugdgroepen.

Natuurlijk zijn deze klinkende cijfers het resultaat van de gezamenlijke inspanningen van alle betrokken partners, gemeentelijke, justitiële en zorg-interventies, maar de kopstukkenaanpak in het VHRU heeft hier onmiskenbaar aan bijgedragen. Met deze aanpak is iets neergezet, waarbij intensieve samenwerking, strakke regie en extra inzet van de kernpartners duidelijk meerwaarde heeft bewezen. In de eerste helft van 2014 wordt de kopstukkenaanpak na twee jaar looptijd uitvoerig geëvalueerd.

Herhaalde politieregistraties bij kopstukken

Naast de opvallende afname van het aantal overlastgevende en criminele jeugdgroepen in de regio Utrecht hebben we ook meting laten doen naar het 'recidivegedrag' van de kopstukken van deze groepen. Recidive wordt hier net als elders weergegeven in de vorm van herhaalde politieregistraties. Zeker bij de kopstukken, waar de lokale overlast juist kan worden afgemeten aan het aantal politieregistraties (de politieregistraties betreffen strafbare feiten en incidenten/meldingen) bieden deze cijfers een goede indicatie voor de afname van de overlast in de wijken.

Van de 105 kopstukken die in 2012 zijn besproken in het VHRU en voor wie een plan van aanpak is opgesteld en in uitvoering gebracht, geldt dat zij vòòr bespreking in het VHRU totaal verantwoordelijk zijn voor 383 politieregistraties. Na bespreking in het VHRU en de inzet op het besproken plan van aanpak zijn dat nog 210 politieregistraties. Dat betekent een **afname met 45.2 %**.

2. AANPAK ZEER ACTIEVE VEELPLEGERS

Periodiek levert de politie (en vanaf 2014 het OM) een overzicht aan van de Zeer Actieve Veelplegers (ZAVP) in de regio Utrecht. Je bent een zeer actieve veelpleger als je in de afgelopen vijf jaar meer dan 10 door de politie aan het OM ingezonden processen verbaal op naam hebt, waarvan één in het peiljaar, d.w.z. het jaar voorafgaand aan de meting. Het mag duidelijk zijn dat de groep zeer actieve veelplegers verantwoordelijk is voor veel criminaliteit in de regio. Vaak gaat het om personen met ernstige verslavings- en/of psychiatrische problematiek, niet zelden dakloos en met problemen op velerlei leefgebieden. Deze doelgroep pleegt de delicten vaak in de directe woon- of verblijfsomgeving en ze zijn daarmee verantwoordelijk voor een fors aandeel in de lokale criminaliteit; de zogeheten Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC-feiten). De regie en coördinatie op de aanpak veelplegers is al jaren als speerpunt belegd in het Veiligheidshuis. Op een andere manier dan bij de kopstukken geldt hier hetzelfde; het enkele delict waarmee de zeer actieve veelpleger in beeld komt bij de politie staat niet op zichzelf, maar vormt een onderdeel van een patroon. Juist dit patroon rechtvaardigt een specifieke aanpak.

Casus zeer actieve veelpleger 'B'

'B' is een verwarde dakloze man van 46 jaar die voor veel overlast in de buurt zorgt en regelmatig winkeldiefstallen pleegt en daarbij soms verbaal erg agressief kan reageren. Talloze malen is hij al door de politie aangehouden. 'B' heeft al diverse detenties achter de rug en is eerder opgenomen binnen de psychiatrie; zijn verslaving verergert het psychiatrisch ziektebeeld. Door een nieuwe aanhouding voor winkeldiefstal begin 2013 bevestigt 'B' formeel zijn status als zeer actieve veelpleger. 'B' wordt geagendeerd in het Justitieel Casusoverleg Veelplegers (JCV) in het Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU). Betrokkene is bekend bij Altrecht (Psychiatrische zorg). Er is twee jaar terug een persoonlijkheidsonderzoek uitgevoerd door het Nederlands Instituut voor Forensische psychiatrie (NIFP) en 'B' is bekend bij Victas, de verslavingszorg. Naast politie, OM en reclassering zijn ook Altrecht, het NIFP en Victas vertegenwoordigd in het casusoverleg. Zo komt de informatie uit de verschillende organisaties in het casusoverleg op tafel. Al snel wordt duidelijk dat 'B' vermoedelijk eerder door behandeling dan door detentie zijn gedragspatroon zal kunnen veranderen. Op vrijwillige basis is dat echter lastig met 'B'. In het overleg wordt afgesproken dat het ACT-team van Altrecht (dat outreachende zorg verleent) 'B' opzoekt in de opvang voor daklozen. De vertegenwoordiger van de gemeente Utrecht die contacten heeft met de nachtopvang bemiddelt hierin. Een eerste contact wordt gelegd, maar al snel blijkt dat 'B's verslaving op dit moment dominant is. Dan gaat het opnieuw mis. 'B' wordt weer aangehouden voor een winkeldiefstal waarbij hij ook geweld gebruikt. In het JCV is ook besproken wat in dat geval het meest gewenste scenario kan zijn: voorgeleiden en reclasseringsrapportage aanvragen. Mogelijk schorsen uit voorlopige hechtenis met bijzondere voorwaarde opname bij de verslavingszorg ter detoxificatie en aansluitend binnen de psychiatrie. De Rechter Commissaris gaat hierin mee. Na twee weken detoxificatie wordt betrokkene opgenomen bij de afdeling Psychiatrie en Verslaving (P&V) van Altrecht waar hij enkele maanden verblijft en middels passende medicatie ook meer stabiliteit ervaart. Voor een begeleide woonvorm in aansluiting op deze opname wordt samengewerkt met de gemeente. Bij de proefverloven vanuit P&V wordt eerst overlegd met de wijkagent van de wijk waar 'B' voorheen zoveel overlast bezorgde. De proefverloven verlopen goed en na vier maanden krijgt 'B' een plek in een begeleid wonen project. 'B' vindt er zijn wankel evenwicht. Na zes maanden komt hij zelf met zijn vaste begeleider in het JCV vertellen hoe het met hem gaat. 'B' ziet weer enig perspectief in zijn leven en heeft inmiddels ook een beperkte dagbesteding. Terugval is niet uitgesloten; ons advies wordt bij nieuw strafbaar feit dagvaarden via ZSM en zo mogelijk terug naar het begeleid wonen.

Rol van het VHRU bij de veelplegeraanpak

Het VHRU speelt al jaren een centrale rol bij de coördinatie van de aanpak zeer actieve veelplegers (ZAVP). Periodiek worden de 'bruto-lijsten' met ZAVP's gescreend en verrijkt door de politiemedewerkers binnen het VHRU om tot een werkbare uitgangslijst te komen. Het VHRU registreert de netto veelplegerslijsten, agendeert vervolgens stelselmatig alle zeer actieve veelplegers op de agenda's van de JCV's van Utrecht stad, Utrecht Oost en Utrecht West. Het VHRU levert de voorzitter van het JCV, de voorzitter spreekt alle participerende partijen aan op inbreng en deelname en zorgt er voor dat heldere afspraken worden gemaakt. Juist de aanpak van deze groep vraagt om een creatieve mix van zorg en straf. De voorzitter bewaakt waar mogelijk de voortgang van het realiseren van de gemaakte afspraken op persoon, bijvoorbeeld door her-agendering. Zeker bij zeer actieve veelplegers bij wie vaak sprake is van complexe meervoudige problematiek en bij wie dus vele partijen betrokken zijn is dat soms lastig waar te maken.

Aantallen en resultaten

In **2013** is **874** keer een zeer actieve veelpleger besproken in een Justitieel casusoverleg Veelplegers. Dit betrof **309** unieke personen. Dat wil zeggen dat elke ZAVP in 2013 gemiddeld 2.8 keer is besproken.

Het absolute aantal zeer actieve veelplegers neemt al jaren af in de regio Utrecht. Dit is overigens ook het landelijk beeld. Sinds 2013 wordt het aantal veelplegers per kwartaal via het OM aangeleverd. Dat maakt een vergelijking met voorgaande jaren – waarin de politie de veelplegerslijst samenstelde – lastig. In 2013 werden gemiddeld **219** zeer actieve veelplegers geteld op basis van OM-registraties. De aantallen zoals die door politie werden opgeleverd waren van 2010 tot en met 2012 respectievelijk 483, 439 en 431. De telling van het OM is 'strenger' omdat daarbij scherper in beeld wordt gebracht welke ingezonden Processen Verbaal uiteindelijk ook tot een vervolgbaar strafbaar feit leiden.

Wel hebben wij nog in beeld gebracht welk percentage van het aantal zeer actieve veelplegers uit 2012 in 2013 opnieuw wordt geregistreerd als verdachte in de politiesystemen. Dat geeft het volgende beeld:

Overzichtstabel zeer actieve veelplegers Regio Utrecht

aantal zeer actieve veelplegers in 2010	aantal zeer actieve veelplegers in 2011	aantal zeer actieve veelplegers in 2012	aantal zeer actieve veelplegers in 2013
483	439	431 (-10.8 %)	219 (nieuwe selectie)
	Herhaalde politieregistraties in 2011 t.o.v 2010	Herhaalde politieregistraties in 2012 t.o.v. 2011	Herhaalde politieregistraties in 2013 t.o.v. 2012
	54 %	49 % (- 5 %)	49%

Wat we zien is dat het absolute aantal zeer actieve veelplegers in de loop der jaren afneemt. De telling van 2013 kunnen we niet vergelijken met die van 2012 omdat er op een andere wijze is geselecteerd. Het aantal herhaalde

politierregistraties (recidive in het politiesysteem) kan wel worden vergeleken omdat daarbij is uitgegaan van de groep zeer actieve veelplegers van 2012. We zien dat het recidive percentage bij de zeer actieve veelplegers vrij constant blijft. Het is niet voor niets een groep met een relatief hoog recidiverisico.

Onderzoek jongvolwassen veelplegers

Waar de gehele groep zeer actieve volwassen veelplegers in absolute aantallen de laatste jaren – ook landelijk – duidelijk afneemt, neemt het aantal jong volwassen zeer actieve veelplegers (18 t/m 23 jaar) binnen de gehele groep juist toe. Deze groep verschilt duidelijk van de ‘klassieke veelplegers’ (personen met een langdurige verslavingsgeschiedenis, al dan niet gecombineerd met psychiatrische problematiek). Reden waarom vanuit het VHRU, in samenwerking met de lokale ISD-inrichting bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie is aangedrongen op een onderzoek naar de aanpak van de groep jong volwassen veelplegers. In 2013 is dit onderzoek in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie uitgevoerd in de steden Utrecht, Amsterdam en Rotterdam. Vanuit het VHRU is veel materiaal aangeleverd ten behoeve van het onderzoek. De definitieve uitkomsten van het onderzoek worden medio 2014 verwacht. Deze uitkomsten zullen worden meegenomen in de ketenbrede aanpak van jongvolwassen veelplegers in de regio Utrecht en in doorontwikkeling van het ISD-programma.

3. AANPAK HUISELIJK GEWELD

Huiselijk geweld is een aparte categorie. Als je èrgens veilig moet kunnen zijn, dan is het wel in de particuliere huiselijke omgeving. Helaas gaat dat niet voor iedereen op. En als iets veel impact heeft op het persoonlijk leven, dan is het wel ‘geweld binnen de persoonlijke levenssfeer’. Juist bij de aanpak van huiselijk geweld is een snelle afstemming tussen de strafrechtelijke inzet en de zorg en hulpverlening voor het systeem van essentieel belang. De Steunpunten Huiselijk geweld die er in de regio Utrecht zijn, zijn verantwoordelijk voor de inzet van passende zorg voor de slachtoffers van Huiselijk geweld, zij zorgen dat er snel zorg op gang komt. Die zorg wordt dan verleend door organisaties als het algemeen maatschappelijk werk, maar ook de bureaus Jeugdzorg, zeker als er ook minderjarige kinderen in betrokken zijn. In de aanpak is het daarnaast van belang dat de interventie op de dader wordt afgestemd met de zorg voor de slachtoffers. Het gaat immers niet om een anoniem delict, maar om een escalatie bij mensen die elkaar vrijwel altijd heel goed kennen en in de meeste gevallen ook direct met elkaar te maken blijven houden. Zo zal in de (verplichte) behandeling van een huiselijk geweldpleger bij een instelling als ‘de Waag’ in veel gevallen ook de rest van het (gezins)systeem betrokken worden.

Casus Huiselijk Geweld 'C'

'C', een dochter uit een Turks gezin, krijgt een relatie met een Nederlandse jongen. Al langere tijd waren er oplopende spanningen in het gezin door het gedrag van de dochter, dat volgens de ouders niet strookt met de tradities in hun familie. Met de relatie tussen hun dochter en de Nederlandse jongen zijn de ouders verre van gelukkig. Na diverse hoog oplopende spanningen loopt de dochter van huis weg en trekt in bij een vriendin. Als de ouders weten waar zij verblijft, sommeren ze haar terug te keren naar huis. Dat gebeurt, maar de spanning blijft. De ouders vinden dat hun dochter de relatie met de Nederlandse jongen moet verbreken. Als de dreiging vanuit vader daarbij zo groot wordt dat 'C' bang wordt, loopt ze opnieuw weg van huis en doet aangifte bij de politie. Zij trekt in bij familie van de vriend op een onbekend adres. Als de casus via de politieregistraties terecht komt in het Risico-overleg Huiselijk Geweld (ROHG) wordt deze daar besproken. Het Steunpunt Huiselijk Geweld heeft inmiddels contact gehad met de dochter en zij voelt zich serieus bedreigd. In het casusoverleg wordt op basis daarvan besloten haar een 'Aware-kastje' aan te bieden: mocht zij daadwerkelijk in een bedreigende situatie terecht komen, dan kan zij onmiddellijk alarm slaan. Ook wordt afgesproken via de politie het Landelijke Expertise Centrum (LEC) te raadplegen om na te gaan of in deze casus risico's van eerwraak spelen. Tegelijk benadert de politie de ouders om met hen de situatie te bespreken en het gevaar in te schatten. Een terugkoppeling van de politie maakt duidelijk dat de ouders bereid zijn tot overleg. Het blijft een preciaire situatie. Het ROHG blijft voorlopig de plaats waar de informatie samenkomt en wordt afgestemd. 'C' komt terug op de agenda omdat het hier om een zaak gaat waar het belangrijk is vinger aan de pols te houden.

Rol van het VHRU bij de aanpak Huiselijk Geweld

Het VHRU speelt een belangrijke rol bij de verbinding van de strafrechtelijke aanpak van de dader en de zorg en hulpverlening voor het slachtoffer en het systeem. Het VHRU agendeert op basis van screening van de politiestructuren elke huiselijk geweldzaak waar sprake is van aangifte of ambtshalve vervolging en nodigt de betrokken partijen wekelijks uit voor het Risico Overleg Huiselijk Geweld (ROHG) in het Veiligheidshuis. In dat overleg wordt met name besproken in hoeverre er afstemming mogelijk en/of nodig is tussen de strafrechtelijke vervolging van de dader eventuele hulpverlening (al dan niet in justitieel kader) aan de dader en de zorg en hulpverlening aan de slachtoffers. Om dat goed te kunnen doen nemen naast de politie, reclassering en OM ook de vertegenwoordigers van de Steunpunten Huiselijk Geweld deel aan het overleg. Zij hebben zicht op de zorg en hulpverlening die bij de slachtoffers is uitgezet.

Aantallen en resultaten

In **2013** is **1784** keer een casus Huiselijk Geweld geagendeerd en besproken in het VHRU. Het betrof hier totaal **1091** unieke personen die als verdachte betrokken waren in een Huiselijk Geweldzaak.

Uit de cijfers van het totaal aantal verdachten Huiselijk Geweld blijkt dat er in 2013 totaal 1313 verdachten Huiselijke geweld zijn geregistreerd in het politiestelsel. Maar liefst 83 % van al deze verdachten is ook besproken in het Risico Overleg Huiselijk Geweld van het VHRU. Het totaal aantal verdachten dat in het politiestelsel staat geregistreerd als verdachte van Huiselijk Geweld is de laatste twee jaar vrijwel gelijk.

Overzichtstabel Huiselijk Geweld Regio Utrecht

aantal verdachten huiselijk geweld in 2010	aantal verdachten huiselijk geweld in 2011	aantal verdachten huiselijk geweld in 2012	Aantal verdachten huiselijk geweld in 2013
1455	1407	1312	1313
	Algemene recidive in 2011 t.o.v. 2010	Algemene recidive in 2012 t.o.v. 2011	Algemene recidive in 2013 t.o.v.2012
	25 %	24%	23%
	Specifieke Recidive in 2011 t.o.v. 2010	Specifieke recidive in 2012 t.o.v. 2011	Specifieke recidive in 2013 t.o.v. 2012
	9 %	8% (- 1%)	9%

Zoals we in de tabel kunnen zien, blijft het aantal personen dat als verdachte wordt geregistreerd in de politiesystemen de laatste twee jaar vrijwel gelijk. Nu is Huiselijk Geweld een delict waarbij een afname van het aantal aangiftes niet per definitie positief is. Juist bij dergelijke feiten ontbreekt het nogal eens aan aangiftebereidheid. Een vermindering van het aantal aangiften, en dus het aantal politieregistraties, is in dit geval *geen goede graadmeter* voor succes. Het algemene recidivepercentage neemt heel licht af, de specifieke recidive (= recidive op Huiselijk Geweld) is vrij stabiel en schommelt tussen de 8% en 9%.

4. AANPAK RISICOJEUGD MET DELICTGEDRAG

In de (preventieve) aanpak van risicojongeren spelen de gemeenten een uiterst belangrijke rol. In veel gemeenten is een breed netwerk aan jeugdzorg: centra voor Jeugd en Gezin, zorgadviesteams, jongerenadviesteams, de Bureaus Jeugdzorg en sinds kort ook buurtteams jeugd en gezin en de SAVE-teams. Zo wordt verreweg het grootste deel van de jeugdproblematiek al binnen deze netwerken herkend en opgevangen. Toch zijn er ook jongeren die ondanks dit brede netwerk aan jeugdzorg door complexe combinaties van problemen ook nog eens met de politie in aanraking komt wegens het plegen van strafbare feiten. Vaak speelt bij deze jongeren een complex van problemen als leerstoornissen en ernstig schoolverzuim, deelname aan hinderlijke of overlastgevendende jeugdgroepen, ouders die de problematiek boven het hoofd groeit en verslaving en/of psychische problemen. Als in een dergelijke situatie bovendien nog eens sprake is van delictgedrag, dan kan dat aanleiding zijn voor één van de netwerkpartners in het jeugdveld om een jongere te agenderen in het Risico-overleg Jeugd (ROJ) van het Veiligheidshuis. Vaak gebeurde dat door BJZ, soms door het OM of de Raad voor de Kinderbescherming.

Casus risicojongere met delictgedrag 'D'

'D' is een jongen van 17 jaar die op zijn 16e al een keer voor een vernieling en poging inbraak met de politie in aanraking is geweest. Een door BJZ uitgevoerde maatregel hulp en steun leek aanvankelijk positief uit te pakken maar de laatste tijd gaat het weer minder met 'D'. Het laatste half jaar in toenemende mate schoolverzuim laat zien. Leerplicht probeert samen met school de achtergrond te achterhalen maar 'D' is moeilijk benaderbaar. De ouders van 'D' zijn gescheiden 'D' woont bij moeder maar zij geeft aan geen grip meer te hebben op haar zoon. Hij is vaak 's-nachts op pad en ligt overdag veel op bed. Hij is aangehaakt bij een vriendengroep die veel invloed op hem heeft en waarin enkele jongen zitten die al eerder met politie in aanraking zijn gekomen. 'D' wordt door de wijkagent vaker aangetroffen bij verdachte situaties en is deze week aangehouden bij een poging autokraak waarbij hij op heterdaad betrapt werd. 'D' heeft een dagvaarding voor de kinderrechter meegekregen. Zowel de wijkagent als de begeleider van jeugdzorg maken zich ernstig zorgen over 'D'. Hij wordt geagendeerd voor het Risico-overleg Jeugd (ROJ) in het Veiligheidshuis. Aan het overleg nemen de interventiespecialist van het OM, de politie, een medewerker van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), een medewerker van Bureau Jeugdzorg (BJZ), een vertegenwoordiger van het jongerenwerk van de gemeente en een medewerker van leerplicht deel. Elke deelnemer brengt de bij zijn of haar organisatie bekende en voor het overleg relevante informatie in. Vastgesteld wordt dat de maatregel hulp en steun te weinig structuur voor 'D' heeft geboden. Voorgesteld wordt om tevens een leerplicht proces verbaal op te maken, toe te werken naar een zogeheten combi-zitting waarbij de leerplichtzaak en de strafzaak gecombineerd worden behandeld. Het OM zorgt dat dat gebeurt. De RvdK rapporteert voor de zitting en zal een intensieve Individuele Trajectbegeleiding adviseren (ITB +) door een Jeugdreclasseringswerker van BJZ. Daarnaast wordt onderzocht of een contactverbod kan worden opgelegd met enkele jongeren uit de groep die een heel negatieve invloed op 'D' hebben. Het ROJ is bij uitstek de plek waar verschillende interventies op elkaar worden afgestemd en aan elkaar worden geknoopt. Bovendien wordt afgesproken 'D' op korte termijn opnieuw te agenderen en daarvoor ook de moeder van 'D' uit te nodigen. De medewerker van BJZ legt intussen contact met de wijkagent om hun beider interventies af te stemmen.

Rol van het VHRU bij het Risico overleg Jeugd

De verschillende netwerkpartijen in het jeugdveld kunnen risico-jongeren bij wie ook sprake is van delictgedrag aanmelden voor het ROJ. In het Veiligheidshuis wordt de aanmelding getoetst en vanuit het Veiligheidshuis worden de betrokken partijen uitgenodigd. De ondersteuners van het casusoverleg (in dienst van het VHRU) maken de agenda op, zetten de casus in GCOS, het bij het casusoverleg gebruikte systeem en versturen de agenda aan alle deelnemers van het overleg zodat iedereen zich terdege kan voorbereiden. Het VHRU levert de voorzitter van het casusoverleg die tijdens het overleg er voor zorgt dat er duidelijke afspraken worden gemaakt over de gewenste interventie en bewaakt over de tijd heen ook op hoofdlijnen het nakomen van de gemaakte afspraken door de betrokken organisaties.

Aantallen en resultaten

In 2013 werd **176 keer** een casus geagendeerd in het Risico-overleg Jeugd. Het betrof totaal **106 unieke risico-jongeren**. Sommige risicojongeren werden slechts één keer besproken, de meeste twee keer en enkele ook drie of vier keer. Het totaal aantal besproken jongeren is beduidend minder dan in voorgaande jaren. Dit zal deels te maken hebben met de enorme vermindering van het totaal

aantal jeugdige verdachten (zie overzichtstabel jeugd) maar heeft ook te maken met de veranderde werkwijze; voorgaande jaren was het casusoverleg een 'afdoeningsoverleg' waarin vrijwel alle jongeren geagendeerd werden die als verdachten van een strafbaar feit met de politie in aanraking kwamen. De afdoening van eenvoudige strafzaken is de afgelopen jaren langzaam maar zeker verschoven naar ZSM. De opzet bij de introductie van het Veiligheidshuis nieuwe stijl was ook bewust om alleen die jongeren te agenderen bij wie sprake is van complexe problematiek gecombineerd met strafbaar gedrag. Juist het selecteren en aanleveren van deze casussen blijkt in de praktijk lastig. Vanuit ZSM werden vrijwel geen jeugdigen door geagendeerd naar het Veiligheidshuis. De aanmelding komen vooralsnog voor van BJZ en via de door het OM aangeleverde lijst met jeugdige veelplegers.

Overzichtstabel Jeugd (18-) Regio Utrecht

aantal jeugdige (18-) verdachten 2010	aantal jeugdige (18-) verdachten 2011	aantal jeugdige (18-) verdachten 2012	aantal jeugdige (18-) verdachten 2013
2928	2669	2245	1652 (-44% t.o.v. 2010)
	Recidive in 2011 t.ov 2010	Recidive in 2012 t.o.v. 2011	Recidive in 2013 t.o.v 2012
	28 %	26%	25%

We zien dat het aantal jeugdige verdachten tussen 2010 en 2013 bijna is gehalveerd. Het is vooralsnog niet helder wat hier nu precies de oorzaak van is. Verder zien we dat een kwart van de jeugdigen die in 2012 als verdachte van een strafbaar feit zijn geregistreerd in de politiesystemen, in 2013 opnieuw als verdachte voorkomt in het politiesysteem. Dat zegt niet dat deze jongeren ook voor de feiten zijn veroordeeld, maar het feit dat ze opnieuw als verdachte van een strafbaar feit zijn geregistreerd zegt wel dat ze opnieuw bij de politie in beeld zijn.

5. VELDTAFELS

Al in 2012 is het VHRU in afstemming met haar partners begonnen met de zogenaamde 'veldtafels'. Met een 'veldtafel' wil het VHRU tegemoet komen aan lokale problemen op het gebied van criminaliteit en ernstige overlast waarvan de vermoedelijke daders of plegers net niet vallen binnen één van de bestaande doelgroepen van het VHRU. In 2013 heeft deze werkwijze zich verder ontwikkeld. Het casusoverleg blijft ook hier de centrale werkvorm, het gaat immers om individuen voor wie een persoonsgerichte aanpak wordt ontwikkeld waarbij naar mogelijkheden wordt gezocht om strafrechtelijke en lokale zorg elementen op effectieve wijze met elkaar te verbinden.

Veldtafel E

In een kleinere gemeente beweegt zich een aantal jongens waar met alle lokale begeleiding weinig tot geen grip op kan worden verkregen. In de gemeente zijn zij een (slecht) voorbeeld voor andere jongeren als het gaat om de luxe die zij zich weten te permitteren; ze dragen prijzige merkkleding, rijden regelmatig in dure auto's en voelen zich binnen de lokale context waarin zij opereren 'boven de wet' staan. De lokale politie weet precies wie hier in beeld zijn; geen kopstukken van een overlastgevende of criminele jeugdgroep, geen veelplegers en geen risicojeugd maar jongeren tussen de 17 en 24 die naast het feit dat ze lokaal veel overlast veroorzaken ook in de regio actief lijken te zijn met criminele activiteiten, het is alleen lastig er precies de vinger achter te krijgen. Het lokale jongerenwerk heeft geprobeerd contact met ze te krijgen maar ze houden steeds de boot af. Twee van hen hebben wel een toezicht bij de reclassering, er is echter geen contact tussen de toezichthouders en het lokale netwerk. Twee anderen lijken vooral te worden meegezogen en het ontbreekt hen aan dagbesteding of werk. In de belegde 'veldtafel' op initiatief van het VHRU schuiven naast de lokale ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid, de wijkagent, het lokale jongerenwerk op verzoek van het VHRU ook de toezichthouder van de reclassering en het OM aan. Bij het overleg blijkt dat één van de jongeren nog twee openstaande zaken bij het OM heeft. Afgesproken wordt lokaal vooral in te zetten op de twee 'meelopers', bij hen te investeren in dagbesteding en contact met hun ouders. Bij de twee anderen wordt er veel nauwer contact gezocht tussen reclassering en wijkagent. Het toezicht zal worden aangescherpt en het OM zal bij één van hen de zaak versneld op zitting brengen. Lokale aanpak wordt hier heel nadrukkelijk gekoppeld aan regionale inzet vanuit reclassering en OM. In de veldtafels probeert het VHRU de lokale aanpak te versterken met de inzet van regionale partners. Juist door deze partijen in de lokale context aan tafel te hebben. Het blijft niet bij één bijeenkomst, er worden concrete afspraken gemaakt, lokaal pakt haar deel op, de regionale partners hun aandeel. Over een maand is het vervolgoverleg waar de lijnen verder worden aangetrokken.

Rol van het VHRU bij de veldtafels

Als een gemeente een complex veiligheidsprobleem signaleert met een negatieve uitstraling binnen de lokale gemeenschap en dit bij het VHRU aan draagt dan wordt van daar uit het initiatief genomen om de juiste partijen bij elkaar te roepen. Het feit dat het overleg in de meeste gevallen juist ook in de lokale context wordt gevoerd, maakt dat de regionale partijen als OM en reclassering in die gevallen meer oog krijgen voor en binding krijgen met de lokale context. Het VHRU levert de in afstemming met de lokale vertegenwoordigers de voorzitter voor de veldtafel-overleggen en bewaakt op hoofdlijnen de gemaakte afspraken.

Aantallen en resultaten

In 2013 werd vijftien keer een veldtafel georganiseerd door het VHRU (met de gemeenten Amersfoort, Baarn, Houten, Nieuwegein, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Wijk bij Duurstede, Utrecht stad (2x) en Zeist). In veel gevallen betrof hett lokale problematiek in een kleinere gemeente maar ook in de grotere steden werd specifieke lokale problematiek aangepakt via de veldtafelmethodiek. Daarbij blijkt dat juist het koppelen van boven- lokale partijen als OM en reclassering aan de lokale initiatieven een belangrijke meerwaarde heeft.

6. SAMENWERKING VHRU-ZSM

Al weer zo'n drie jaar geleden lanceerde het OM, in samenwerking met politie en de justitiële partners een nieuw initiatief: ZSM. Het ging om de introductie van een nieuwe werkwijze om veel voorkomende criminaliteit (VVC) snel, doelmatig en effectief aan te pakken. Verdachten van eenvoudige misdrijven direct lik op stuk geven. De 'S' van ZSM staat daarbij niet alleen voor snel of spoedig maar ook voor samen, slim, simpel, selectief en samenlevingsgericht.

Aanvankelijk hadden de Veiligheidshuizen het gevoel rechts te worden ingehaald, ZSM ontplooipte haar activiteiten met grotendeels dezelfde partners nog eerder in het proces; de afdoening leek al geregeld nog voordat de zaak en vooral de persoon achter de zaak, zorgvuldig in kaart was gebracht. De vermeende eenzijdige focus op snelheid bij ZSM leek op gespannen voet te staan met de zorgvuldigheid waarmee afdoeningstrajecten in de Veiligheidshuizen doorgaans werden ingezet. Veiligheidshuizen en ZSM dreigden zo concurrerende vaten in plaats van communicerende vaten te worden.

Gelukkig werd dit risico, zowel op de werkvloer als op beleidsmatig en politiek bestuurlijk niveau, tijdig onderkend. De werkwijze van ZSM en die van de Veiligheidshuizen kunnen elkaar tenslotte juist versterken.

Wat is mooier dan een combinatie van snelheid en zorgvuldigheid.

Eén van de initiatieven om de samenwerking tussen Veiligheidshuizen en ZSM te versterken was het instellen van vier pilotregio's waar die samenwerking expliciet wordt ontwikkeld. Midden Nederland is één van de vier pilotregio's. Vanaf juli 2013 is in het kader van deze pilot nadrukkelijker dan voorheen de samenwerking gezocht tussen de drie Veiligheidshuizen in Midden Nederland en de ene ZSM locatie in Utrecht. In 2013 is veel geïnvesteerd in een betere samenwerking tussen VHRU en ZSM. De pilot samenwerking Veiligheidshuizen-ZSM in Midden Nederland was met name gericht op; hoe krijgen we de informatie uit de casusoverleggen op een inzichtelijke en overzichtelijke wijze bij ZSM op het bureau. Daar is in 2013 veel aandacht aan besteed en met resultaat. De inmiddels vaste werkwijze is nu dat in de Veiligheidshuizen het advies m.b.t. de meeste gewenste strafrechtelijke interventie bij een nieuw strafbaar feit goed omschreven en onderbouwd met argumenten in GCOS wordt gezet, het systeem dat in het VHRU wordt gebruikt bij de casusoverleggen. De afspraak is dat bij alle bij ZSM binnenkomende verdachten, altijd GCOS wordt gecheckt. Is de verdachten een bekende van het VHRU, dat wil zeggen, eerder daar besproken, dan wordt in principe het advies in GCOS opgevolgd, tenzij er gegronde redenen zijn om af te wijken. Vervolgens wordt door een medewerker bij ZSM de afdoening via een vast format terug gemeld bij het Veiligheidshuis.

Instroom ZSM september 2013-februari 2014 (betreft de totale instroom Midden Nederland)

Meerderjarig	6824	Daarvan bekend in VHRU	648
Minderjarig	1572	Daarvan bekend in VHRU	102
Totaal	8369	Daarvan bekend in VHRU	750 (9%)

Door de pilot is er wederzijds begrip ontstaan voor elkaar werkwijze. Dankzij de pilot ligt er een stevige basis voor het versterken en uitbouwen van de samenwerking tussen ZSM en Veiligheidshuizen.

7. VAN 2013 NAAR 2014

In 2013 zijn met de transitie van het VHRU onder beheer van OM naar beheer gemeente al diverse wezenlijke veranderingen doorgevoerd. De traditionele 'afdoeningsoverleggen' zijn vervangen door 'pro-actieve' risico-overleggen, het voorzitterschap van de casusoverleggen is niet meer belegd bij OM-medewerkers maar bij de 'onafhankelijke (proces)managers' van het VHRU, de sturing is verlegd van AJB naar Stuurgroep VHRU met een veel grotere bestuurlijke inbreng, de kerntaken van het VHRU zijn belegd bij een in omvang beperkt, daarvoor vrijgesteld kernteam. De volgende stap is nu het loslaten van geëigende doelgroepen aanpak en de doorontwikkeling naar een Top X. Als we terugkijken kunnen we vaststellen dat het VHRU ook in 2013 al selectiever te werk ging. Als we de aanpak Huiselijk Geweld als aparte werkwijze beschouwen (hetgeen ook bij de nieuw te ontwikkelen Top X zo blijft) en we het aantal unieke personen dat in het VHRU is besproken in het kader van de aanpak veelplegers (309) van de aanpak kopstukken (162) en van de aanpak risicojeugd met delictgedrag (106) optellen dan levert dat het totaal aantal van **577** unieke personen op, die in het VHRU in 2013 één of meer keer zijn besproken en waarvoor in het casusoverleg de lijnen voor een persoonsgerichte aanpak zijn uitgezet.

Bij de doorontwikkeling naar een Top X aanpak zal dan vermoedelijk ook vooral gaan om hoe de aanpak met nog meer focus, scherper en intensiever kan worden ingezet om effectief te kunnen interveniëren op juist die groep waar de problematiek het meest complex is. De afstemming en samenwerking met het lokale veld is daarin van essentieel belang.